

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

Conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei
Pe 6 luni . . . 150 Lei
Pentru străinătate 750 L

Unirea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Să-l fi ars focu' Blaj?

(+) Nu se poate apăsa îndestul pe cuvântul că patima-i sfetnic rău. Fapta săvârșită, ca și vorba spusă sau scrisă sub năvala poruncii pătimase, poartă pecetea nesocotinței vinovate. Așa-i ieșirea faimoasei ticluiri în versuri, cunoscută sub numirea de „Plângerea Sfintei Mănăstiri a Silvașului din eparhia Hașegului” — alcătuirea unui călugăr pribeag —: „O, de te-ar fișars focul Blaj, Că tu multe răutăți lucrăși!” — Cum mai suspină și acum destui nepricepuți cu mintea, ori sârmani cu simțirea.

Adevărul faptelor e altul: Ctitoria lui Inochentie Micu a fost și este una dintre cele mai de seamă binefaceri cu care a miluit Ceriul neamul nostru de pe întreg întinsul pământului românesc. Harnici și cinstiți mănăstiri ai condeului din Cetatea Școalelor dela îmbinarea Târnavelor, au învederat acest lucru răzimați pe realități, nu pe fraze sfărăitoare și trăgând cu ochiul în spre putericii zilei. Dr. Ioan Rațiu și Alex. Lupeanu dintre cei de ieri; Dr. C. Suci, Nic. Comșia, Șt. Manciulea dintre cei de azi, în slujba acestui ideal au ostenit. Și pe aceeaș linie de demnă strădanie lămuritoare pentru cei de bunăcredință stăruie și d. RADU BRATEȘ, cu lucrarea sa: Aspecte din viața Blajului, ieșită acum de curând de sub teascurile Tipografiei Seminarului blăjan.

„Istorie pitorească a Blajului, bazată însă pe o serioasă documentare” cum prezintă însuși autorul opera sa, această scriere nu numai urmărește, ci a și isbit de fapt să fie o lucrare „de sinteză și de interpretare, să redea specificul orașului și al istoriei sale, peisajul său moral”. Cetitorul dapână captivat paginile „Aspecte”-lor prinse cu atâta simț artistic, și totodată cu atâta discernământ critic, de tânărul dascăl, și totuși distinsul om de litere, care este d. Radu Brateș, și ne-ar plăcea să nu mai fie casă de intelectual român unit fără această carte de înălțătoare străluciri, mângăietoare șoapte și ofelitoare îndemnuri, ce se desprind din contactul cu adevăratul spirit al Blajului și cu multele lui figuri reprezentative, și din adâncirea momentelor mărețe legate de acest focar al celui mai curat creștinism și naționalism român. — Asta fără umbrirea ori scârțarea altora. De ceeace, dealtminteri, Blajul n'a avut, și nici nu are, lipsă.

Vatra aceasta de lumină și-a avut rolul de neasemuit factor dinamic moral, național și cultural în viața neamului nostru. Rostul său este și acum, și e de prevăzut că va fi și în viitor, neînchipuit de însemnat, de le place, de nu le place asta unora. Pentruca să-i înțelegem însă acest rost din viitor, trebuie să-i cunoaștem realizările de până acum. Așa îl vom îndrăgi cu toate aspirațiile lui. — Cartea d. R. Brateș ne este într'asta de neprefuit ajutor.

Pentru congresul Agru-lui

În vară s'a ținut, aci la Blaj, o ședință plenară a Comitetului Central Agru. După discuțiuni animate și avântate, s'au luat hotăriri pe care le-am salutat, atunci, la acest loc al gazetei, cu multă bucurie. Fiindcă le-am socotit de mare importanță.

Ne simțim datori a reveni acum asupra lor. Fiindcă timpul trece și se apropie sorocul realizărilor. Abia câteva săptămâni ne mai despart de Congresul General, convocarea căruia se decisese atunci și care s'a și fixat — după cât suntem informați — la Blaj, pe 21-22 Noemvrie.

Ținem să subliniem încă odată, că nu e vorba de un congres ca celelalte din trecut. Nu ne putem gândi acum la pompă mare, nici la mulțimi cucernice strânse din toate unghiurile Ardealului. Ci va fi adunare trunchiată. Mulți, cei mai mulți dintre frații noștri agriști nu vor participa decât cu inima și cu rugăciunile lor. Drumurile materiale le sunt deocamdată închise. — Tocmai din pricina acestei absențe nu se vor putea lua, în apropiata adunare, hotăriri de reforme structurale. Chiar și în chestiuni administrative și de conducere, tot ce se va decide nu poate depăși caracterul provizoratului în care ne găsim atâta timp cât nu pot fi prezenți toți cei în drept, după statute, a participa și a hotări.

Totuși, așa trunchiat și cu caracter de provizorat cum va fi, congresul va trebui să însemneze o piatră de hotar în viața Agrului. O pornire la drum nou, cu puteri și mijloace refăcute, spre obiective din nou precizate. — Fiindcă vremea s'a schimbat. Suntem la una din marile răscruci ale istoriei. Sfârșitul înclăștărilor apocaliptice nu mai este departe. Vor începe apoi chinurile nașterii lumii celei noi care trebuie clădită pe ruine, materiale și morale. — Este important, ca aceia dintre creștini cari cred cu adevărat în veșnicia evangheliei, să fie prezenți în vâlmășagul acelor frământări ca o disciplinată armată spirituală, îndreptând privirile desorientate spre idealurile sociale ale creștinismului. — Trebuie să ne strângem rândurile și gândurile în vederea acestui scop.

Împreună cu lumea toată, zile grele trăiește și Biserica noastră, în tragica situație ce i s'a creat prin schimbările politice de acum doi ani. Avem probleme noi, dureri multe, mijloace scăzute. Numai un spor de entuziasm și de jertfă, apoi o perfectă organizare a puterilor tuturor ne pot trece biruitori peste aceste valuri ale încercărilor ce ne isbesc din toate părțile. — Trebuie să realizăm fără întârziere această coordonare a forțelor și îndreptarea lor spre obiective precise.

Dar pentru a pune la punct noua rân-

duială, trebuie să cunoaștem clar și precis realitățile dela care plecăm. De aceea este absolut necesar ca fiecare parohie, unde există Agru ori altă asociațiune cu caracter religios-bisericesc, să trimită fără întârziere Centrului său eparhial (— mai practic: prin oficiul protopopes), raport despre situația în care se găsește și activitatea pe care a desfășurat-o, ori n'a avut-o. Condiția esențială: obiectivitate perfectă, sinceritate totală! Nici un fel de înfrumșetare! — Socotind greutatea monumentului, orice neglijență în trimiterea acestui raport este, fără doar și poate, păcat greu, atât față de biserică cât și față de neam.

Tot așa de important este, apoi, ca la acest congres să fie reprezentate toate districtele protopopești, fără nici o excepție, printre cei mai de seamă fruntași mireni din regiune. În locul serbărilor de altădată, congresul acesta va fi unul de desbateri temeinice și de hotărâri practice. E necesar să fie prezente elementele de elită din toate părțile, pentru ca la rândul lor să poată fi acasă talmăcitori fideli ai directivelor aprobate. Este o obligație de conștiință a domnilor protopopi, să se îngrijească de pe acum de reprezentarea demnă a districtului lor în congresi.

Și încă un lucru. Mulți dintre frații preoți și dintre conducătorii mireni ai organizațiilor agriste și-au câștigat, în cursul anilor, experiențe valoroase pe terenul vieții agriste. Multe din observațiile lor ar putea fi de folos tuturor. Vor fi observat unele lipsuri și scăderi cari ar trebui împlinite. S'au lovit de piedeci cari ar trebui înlăturate. Toți aceștia să-și țină de sfântă datorie a face cunoscute observațiile, a comunica sugestiile, a exprima dorințele pe cari le cred de folos obștesc. Numai dintr'o astfel de colaborare generală poate rezulta armonia strădaniilor și rodnicia lor binecuvântată.

Și totul să se facă repede. Centrul încă are nevoie de câteva săptămâni pentru studierea și sistemizarea materialului. Tempus urget!

O eroină a idealului unirii Bisericii-lor. În colecția *Fortes in fide*, îngrijită de Opera Pontificală pentru răspândirea credinței, a apărut o carte despre o adevărată eroină a idealului măreț al unirii Bisericii-lor: *Suor Maria Gabriella* (1914-1939).

La noi aproape nime nu cunoaște acest suflet candid, deși merită. Partea cea mai mare și mai frumoasă a vieții ei a fost doar închinată în întregime realizării idealului drag Mântuitorului: Ca toți să fie una.

Intr'un cuvânt fie spus: Tânăra aceasta

italiană a înțeles să lupte pentru unirea tuturor, cerută cu atâta insistență în ecteniile bisericesti răsăritene, dedicându-și total viața de mireasă a lui Hristos acestei probleme înalte. În acest scop s'a rugat neîncetat pentru înfăptuirea dorinței Domnului de a fi cât mai curând o singură turmă și un singur păstor. Și știm că mult poate rugăciunea dreptului în fața lui Dumnezeu. (Despre o sfântă care s'a rugat fără încetare în singurătatea ei mănăstirească se spune că a convertit mai mulți păgâni decât mulți misionari). Câți vor fi găsit calea adevărului în urma rugăciunilor și a casnelor de bunăvoie, a Cuvioasei Sore Gabriella, cine poate ști afară de Cel Preaînalt?

A trăit foarte puțin: din 1914 până în 1939. Dar în acest răstimp de-un sfert de veac a săvârșit lucruri mari cari, când vor fi mai invederate, vor face-o nemuritoare și în ochii muritorilor binecredincioși. Și bine ar fi să se afle cineva care să apropie acest inger în trup și de lumea noastră românească printr'o lucrare, fie și mai modestă, asupra vieții monahiei Maria Gabriella. (ten).

Misionarii

Mă învrednicise Dumnezeu ca vara anului 1939 să o petrec în mănăstirea „Lazariștilor“ (a sf. Vincent de Paul) din Paris. Fiind mănăstirea „mamă“, am avut ocazia să văd cum acești apostoli iubiți ai Domnului, sosiau ori plecau în îndepărtatele meleaguri ca să ducă tuturor „Vestea cea bună“ chiar cu jertfa vieții lor. Era aci un du-te-vino al oamenilor înreverendați. Azi făceai cunoștința cu un nou sosit, mâine te îmbrățișa un altul care pleca spre Madagascar, Tunis ori China. Pentru ei era indiferent unde merg. Din ochii lor țâșnia lumină sfântă, încredere și hotărâre. Pe fețele lor nu curgea nici o lacrimă. De pe buze se revărsa căldura dragostei lui Hristos Trăiau în Hristos și Hristos trăia în ei! Singurele arme împotriva căroră nimeni și nimic

nu poate rezista. Ca fizic, aproape toți aveau ceva din figura uscățivă a marelui lor „șef“, — Vincențiu de Paul, — reformatorul vieții religioase din timpul său, iar azi patronul ordinului Lazariștilor.

„De va fi credința voastră numai cât semința de muștar, veți muta munții...“; Ei o aveau și de aci se explică convertirile între păgânii junglelor. Din ocazia Zilei Misionare, m'am transpus și am re-trăit câteva momente în aceeași mănăstire. Imi amintesc cum îi ispiteam să-mi spună cum se zice în dialectul cutărui trib: Dumnezeu, biserică, etc. Erau curioase pentru auzul meu. Mă gândeam cum vor predica poporului cu acest limbaj puțin maleabil? Atunci îmi dădusem seama pentru prima oară că apostolie-misionarism nu se face atât prin vervă oratorică, cât prin viața spirituală ce-ți încălzește sufletul și dă tărie cuvântului să pătrundă la inima celui mai neînduplecat sălbatic. De acestea erau convinși ei tot atât după cum erau de decizi să moară pentru a învia în Hristos.

Să arunci cuvântul Evangheliei în pământ strein, să-l cultivi și să-l faci să rodească e o operă de mari sacrificii. Cei mai mulți nu-și dau seama, iar alții sfidează de-adreptul misionarismul ori apostolatul preoțesc. Judecata aceasta se datorește în bună parte inactivității noastre în domeniul spiritual.

Ziua misionară să fie pentru noi — preoți, călugări, congreganiști, — zi de desăvârșire a formării noastre misionare. A da obolul tău material e prea puțin. A-ți uni rugăciunea ta cu a misionarului, — e ceva; dar, a fi tu însuși misionar arătând Calea, Adevărul și Viața celor din mica ta „țarină“, e o faptă egală cu cea a misionarului plecat în îndepărtările sălbatice ale Africei ducând Cuvântul Domnului!

Suntem o țară încreștinată..., dar ce misionarism am făcut? Tăcere. Să ne răspundem în conștiință. Se cutremură sufletul!

Pr. Aurel Jidavu

Năimiții...

— Nimic nu a distrus mai mult credința și rosturile Bisericii, din inimile oamenilor, decât păstoria năimiți. Sectele, ateismul și materialismul nu a stricat și distrus atât de mult echilibrul moral al omului și dragostea de Dumnezeu, cât păstorul nedemn, lipsit de sacra vocațiune de drept chivernisitor al bunurilor spirituale creștine.

Rău face biserica, oricare ar fi ea, că nu-i elimină din sânul ei, — și rău face păstoria năimiți că nu pleacă. Patrafirul nu poate fi o unealtă, ca orice unealtă lumească prin care se câștigă o pâine. Patrafirul e un mijloc de câștiguri morale și de nimic altceva. Reverenda nu poate fi o spoyală prin care se acopăr cele urâte din inima și viața celui care o poartă. Odăjdiiile nu pot fi un fel de costum al muncitorului, care, lucrând în fabrici și ateliere, și-l pătează cu fel și fel de murdării. Biserica nu e o uzină de confecționat materiale pentru existență, ci o uzină a Lui Dumnezeu, în care se șleuie inimile, se câștigă aderențe Ceriului, se face cunoștință cu ingerii Tatălui, cu cele mai pre sus de ticăloșia și decăderea omenescă.

Preotul este mâna dreaptă a lui Dumnezeu pe pământ, printre oameni. Preotul este ucenicul lui Isus în lume. Cine crede că își poate îngădui luxul unor argumente lumești, în această chemare a sa, care este de ordine pur morală și spirituală; — cine crede că se poate folosi de argumentele lumești în a-și scuza anumite obligații pământene cari, vai, de atâteori iau locul celor spirituale, acela și aceia, nu au ce căuta în Viea Domnului. Aceștia pot fi orice — și, pot fi chiar oameni de foarte multă treabă și frumoase vrednicii lumești, dar de preot: Ba!

Nu fac aluzie la stările din nici o Biserică românească — pe una o iubesc că este a mea, pe cealaltă o respect că este a fraților mei. — Biserica, eu cred,

FOIȚA „UNIRII“

PE FRONT

Răsfrânge văzduhul fiori de furtună,
Ecou de jăratec a luptelor crunte.
Azi crucii se 'nalță slăvită cunună,
Pe culmi de mărire, pe creste de munte.

Prin clocot de tunuri și ritm de rafale,
Se'nfruntă păgâna prădalnică spadă.
Nu-i vișor s'oprească'n a gloriei cale
Eroii credinții, viteji de baladă.

Vin pâlcouri de tancuri din stepele 'ntinse
Azurul e'n vuet de aripi nebune,
Dar brațe române și piepturi aprinse
Renvie prin arme tradiții străbune.

Cad roțuri de schije din nori de fărână,
In șuier de fulger, greu bombele cad
Și Donul se turbură 'n matca-i bătrână
De unde 'nroșite ce-și spușnegă 'n vad.

Din zori până 'n tainicuz'mnrg a 'nserării,
Văpăi scânteiază sub viscol de ceață,
Prin care triumfă virtuțile Țării,
Când moartea haină vecină-i de viață.

Frânturi de tăcere târziu se așează
In noapte, pe câmpuri și sterpe costișuri
Și-adorm și voinicil pe rând și visează,
Cu dorul pe Someș, cu gândul la Crișuri...

La Don, 1942

NICOLAE ONIGA

Cetind cărțile nouă

EMIL CIORAN: Schimbarea la față a României

2)

Cap. III. Golurile psihologice și istorice ale României.

72. Deficiențele actuale ale poporului român nu sunt produsul istoriei sale, ci istoria aceasta este produsul unor deficiențe psihologice structurale.

74. Suntem un neam, care n'am ieșit din văgăuni, din munți și din văi. Am privit ceriul din umbră și am stat drepti în întunec. Ne-am răcorit o mie de ani. De aceea numai febra ne mai poate scăpa.

76. Numai furia devenirii este vitalizantă.

75. Un popor care n'a creat decât literatură populară, n'a trecut treapta istorică.

73. Singurul altar, în fața căruia s'a închinat omenirea, este forța.

Un neam trebuie să-și riște nu numai energiile sale, ci esența, ființa sa.

107. Suntem un popor prea bun, prea cum se cade, prea așezat. Nu pot iubi decât o Românie în delir.

108. Nu este bun și valabil ceea ce un popor are din moși-strămoși, ci numai ceea ce îl mână înainte.

109. Ascensiunea unei țări este singura ei morală.

77. Nici un act istoric nu s'a născut din înțelepciune. Înțelepciunea este negația istoriei.

109. Un popor se compromite prin prudență.

79. Abandonarea pasivă soartei și morții, necredința în eficiența individualității și a forței, distanța minoră de toate aspectele lumii au creat acel blăstem poetic și național, care se chiamă *Miorița* și care alături de înțelepciunea cronicarilor, constituie rana neînchisă a sufletului românesc. Mai vin apoi doinele ca să dea vibrația lor tânguitoare — și totul s'a sfârșit.

110. Procesul normal al unei culturi este trecerea dela naivitate la spiritualitate.

111. Omul s'a simțit totdeauna mai bine în epocile de naivitate. Etica naivității este biologia.

113. Ne-au lipsit condițiile psihologice ale naivității.

Poate că toți Românii nu suntem decât niște copii bătrâni. Să ne fi născut din obseala Romanilor și lacrimile Dacilor?

131. Nenorocirea noastră ține de condiția de viață a popoarelor agrare. Ritmul lor lent ar fi o fericire, dacă n'ar exista evoluția încordată a țărilor industriale. De o parte satul și de altă parte orașul.

132. Satul nu reprezintă absolut nici o funcție dinamică.

Orașul și industrializarea trebuie să fie

că a sosit ceasul, să-și pună integral această problemă de purificare.

Ne așteaptă lumea cea nouă, de după războiu.

Valeriu Bora

† Salustiu Turdeanu. Privesc me-

reu, privesc năucit vestea aceasta neagră din fața mea și nu pot să cred. Salustiu Turdeanu, *Lusti* al nostru, mort, acoperit cu pânză de pământ din stepă, să nu se mai vadă, să nu-i mai vedem niciodată zimbetul acela senin, parcă ar fi fost un joc de lumină într'un cristal, să nu-i mai vedem veșnica dimineată de pe fruntea lui.

Fostul președinte al *Astrului-Oradea*, despărțit de noi pentru totdeauna în toamna asta palidă, plecat mai devreme decât noi toți prietenii lui, cari nu aveam optimismul său candid, cari nu aveam liniștea aceea îngerească pentru priveliștea viitorului. Nu știai ce să admiri mai mult la el, serioasa pregătire intelectuală, eleganța și manierele acele pline de grație, bunătatea duioasă a inimii lui ori devotamentul emoționant al prieteniei sale. Era atât de mult al nostru, până la confuzie, seninătatea lui ne îndepărta de pe frunte toți norii, iar silueta franciscană a sufletului său aducea o incantație creștină prin dramele atât de frecvent dezoănante ale tinereții noastre.

Sunt abia cinci ani de când în *Federala Astru* la București se năzuia să organizeze tineretul român unit din țară ca într'un tablou de pelerinaj din evul mediu. Sunt abia câțiva ani de când, acoperiți de răsul multora, mergeam în fiecare săptămână să ducem ulcior de duminică copiilor fără parohie din cartierele Cimitirului Belu. În timpul acesta el citea pe Don Bosco și voia să-l imită cum vom putea. Copiii aceia culeși ca pulberea de pe toate ulițele strâmte și urite vor ști spune mai mult despre farmecul cu care învăluia inimile lor prea de vreme umplute de amar și ispitite de urzici.

Dar poate cele mai pure bătălii, cele mai năzdrăvane visuri le-a lăsat în gazeta și gruparea „Decalogului“. În vremea aceea se întoarse nu de mult Leon Degrelle din Mexic; tânărul acesta care ajunge șeful rexismului din Belgia, participase la acea minunată luptă și la acea superbă grevă a catolicilor împotriva comunismului din Mexic. În aerul acesta grav, cu flamura albă împotriva flămurei incendiare, ieșea gazeta tinereții noastre care era așa de mult gazeta lui Salustiu Turdeanu. El plecă la Oradea și acolo peste piedeci întâmpinate reușește să ducă un val de totalitate ereștină, cu care îndrăsnem, poate prea naivi, dar fără pată în visul nostru, să bronzăm onoarea creștină a țării. Fața lui strălucea de încredere, a lerga toată ziua neobosit, iar prins în cleștele decepțiilor el suridea și pornea din nou volubil...

În 1940, în timpul acelei întunecate retrageri, ni s'au încrucișat trenurile în gara Teiuș. El venea dela București cu un plan grandios, cu același optimism de primăvară și în aceste deșirate vremuri. Urma să facem... Apoi l-au aruncat peste Criș.

Nu știu în ce împrejurări a murit în acest Septemvrie în spațiul acela imens, dar știu că a murit zâmbind candid cu fața spre Dumnezeu, ca o floare de marmoră. — Fostul președinte al *Astrului Oradea* are o cruce provizorie prin vastul Rusiei. Odată o vom putea-o aduce pe malul Crișului Repede... (*Coriolan Gheție*).

„Știri dela prizonieri“

Sub acest titlu, revista „Tempo“ în nr. 24 publică un frumos articol — însoțit de trei pagini de ilustrații impresionante — despre serviciul de informații al Vaticanului pus în slujba prizonierilor de război și a familiilor lor rămase acasă. Între strădaniile Sfântului Părinte de a alina suferințele și a liniști inimile torturate de griji, organizarea acestui

serviciu nu este din cele mai puțin binefăcătoare.

Înainte de toate, stațiunea de Radio a Vaticanului „indeplinește cea mai mare parte din munca de transmisiune și recepție a mesagiilor care privesc pe prizonierii și internații din cele două tabere. Servit și de rânduri extraordinare de personal, acest radio nu cunoaște răgazuri“. Directorul are în fața sa totdeauna „un mic munte de liste și de mesagii de transmis și o listă complectă și interminabilă de „întâlniri“ de rezolvat.“ Oficiul trebuie să se ocupe în fiecare zi cu aproape două mii de cereri și informațiuni.

„Iată pentruce — continuă revista — în micul palat care se află în flancul abzidei dela San Pietro fișierele cresc văzând cu ochii... se întind acoperind pereții, ajung la tavan, apoi se îngrămădesc ca enorme blocuri masive în centrul sălilor... La mese se văd tineri preoți, copii, oameni de vârstă neprecizabilă, care sunt aplecați în tăcere peste misiunea aridă și monotonă de a decifra scrisori, de a umplea formulare, de a întocmi liste, de a compila telegrame. Nu departe de aici, într'o sală mare fără fișice se află câteva zeci de surori care bat toată ziua la mașinile de scris. Puțin mai departe puteți vizita unul din acele departamente ale voluntarelor care săvârșesc opera de mizercodie descifrând scrisurile cele mai imposibile și scrisori în toate limbile.

În fiecare zi un șir neîntrerupt de lume trece pe subt Arco delle Campanie, înaintează dealugul flancadei de piatră a bazilicei San Pietro și intră la acest oficiu. Printre vizitatori sunt reprezentate toate clasele sociale și cea mai mare parte sunt femei: doamne cu blană, și femei din popor cu copilul în brațe; călugări, militari din garnizoană, fete, perechi, procuratori de tot felul însărcinați prin scrisoare sau telegramă, persoane care stând la Roma au fost rugate de cunoscuți din toate părțile Italiei să ducă la îndeplinire o misiune care, pentru inima celui care așteaptă, este totdeauna foarte urgentă. Însă cererile aduse direct sunt o cantitate negliabilă față de cele care sosesc în saculețele poștale. Și apoi sunt cele pe care

de două obsesiuni ale unui popor în ridicare. — Satul este o suspendare istorică... Nu cunoaște timpul decât din auzite. Dacă istoria este o chestiune de ritm, atunci satul este negația ei. Vai de țara împânzită numai de sate!

138. Urbanizarea satelor este singurul mijloc de a pune țărâna în circulație.

100. Românul iubește întorsătura, adică inconsecvența lucrurilor. Ascensiunea firii e streină complet genului nostru.

101. Toate operele pe cari omul le-a conceput pentru preamărirea lui Dumnezeu sunt o dovadă a mărimii umane. Profilul unui turn pe un cer în inserări este simbolul tragediei sau infinitului uman.

102. Nu există vrășmași, ci numai frica din care ei se nasc.

103. Deoarece noi Românii nu ne-am încercat în procesul inconștient al luptei cu spațiul și cu timpul, nu avem o fizionomie proprie. Defectul României este că a fost prea multă vreme o potențialitate: a întârziat sistematic să devină o actualitate istorică.

Aceste sunt ideile principale din cele multe discutate în acest capitol. Precum observați, tot idei interesante. Unele paradoxale, altele exagerate. Altele nu ne convin deș. Poate să fie adevărate.

Ar fi destul să amintesc, că toemai astăzi se adevărește cum munții și văgăunile detestate de d. Cióran sunt fortificațiile cele mai

grele de cucerit chiar și pentru armatele moderne.

Prudența și înțelepciunea, în conducerea popoarelor și a statelor iarăși sunt subestimate de autor. Riscul și aventura pot ridica, dar pot și prăbuși. Soartea unui popor nu se poate face obiect de aventuri hazardate, prin supra-estimarea forțelor proprii și subestimarea forțelor adverse. Avem exemple drastice din toate timpurile.

La pag. 127—131 d. Cioran ne dă o apreciere foarte justă asupra orientării noastre spre Occident și eliberării din blestemul bizantino-balcanic.

Cap. IV. Colectivism național.

153. Formele de viață ale unei națiuni trebuie să fie constituite dintr'o sumă de elemente, cari să graviteze în jurul a două focare: *forța și justiția socială*.

Lenin a făcut pentru naționalism mai mult decât pentru comunism. El a salvat naționalismul. De n'ar fi fost revoluția rusă, naționalismul era atât de reacționar, încât ar fi dat la bogați averea săracilor.

154. Omenirea numai atunci se va putea numi civilizată, când bogaților le fi rușine de lumina soarelui.

Adversitatea față de streini este caracteristică simțirii naționale românești. Din acest fenomen derivă o parte din insuficiențele naționalismului românesc. *Dacă am eli-*

mina pe toți streinii, problema României n'ar fi mai puțin gravă. Atunci va începe numai. Ochii așintiți prea mult asupra streinilor încetează a mai vedea propriile realități, mizeria noastră esențială.

155. Invasia iudaică în ultimele decenii a făcut din atisemitism trăsătura esențială a naționalismului nostru. Acest fapt își află o legitimitate, care totuși nu trebuie exagerată. Dacă România n'ar fi avut nici un Evreu, ar fi ea oare mai puțin mizerabilă? Evreii nu sunt în nici un caz, cauza mizeriei noastre, de totdeauna. Antisemitismul reprezintă numai o acțiune de purificare și nimic mai mult. Nu rezolvă problemele esențiale ale mizeriei noastre.

157. — Problema evreiască este absolut irezolvabilă. Nu există decât soluții *naționale* cari rezolvând-o pentru un loc, o lasă complicată pentru restul lumii. Evreii se plasează dincolo de sfera națiunii. De aceea, în viața popoarelor, ei au rolul de catalizatori: accelerează procese și fermentații. Evreii n'au nici un interes să trăiască într'o Românie consolidată și conștientă. Noi, ca Români, n'avem decât un interes: o Românie puternică și cu voință de putere.

161. Orice om cu cultură istorică trebuie să recunoască cu durere, că ultimul popor, care va muri, va fi poporul evreesc.

163. Este o teorie mai mult decât stu-

le trimite Papa direct, însemnate fiecare cu un mic timbru particular. Deoarece sunt mulți care se adresează direct Papei cu scrisori care poartă cele mai stranii sau mai naive adrese, sau care i-se încredințează personal, profitând de acele audiențe publice de Miercurea, la care este admis oricine face cerere. Câteodată este atâta lume la Vatican Miercurea, încât sala de audiențe nu mai este încăpătoare și Piu al XII-lea, pentru a-și duce la bun sfârșit acea părintească osteneală a sa de a asculta, de a răspunde, de binecuvânta, trebuie să stea pe un fotoliu aurit dus la fața locului cu această ocazie pentru a le îngădui astfel celor cari trec prin fața lui toată libertatea de a-și deschide sufletul.

Și nu numai unul din acești credincioși are în mână bravul său memoriu care privește pe un prizonier sau un internat dela care familia nu are știri, rude sau prieteni care nu mai pot fi găsiți pe calea obișnuitei știri, mesagii sau asigurări care trebuiesc încercate ca să parvină în orice fel.

Câtă bucurie apoi când, după căutare de două zile uneori, de săptămâni sau luni altădată, cel drag a fost găsit, într'unul din pachetele căptușite cu cele mai exotice timbre și apare scrisoarea tip, cu cele 25 cuvinte admise, cuprinzătoare cât o bibliotecă! Și odată fiind aflat, informațiile continuă mai ușor, de o parte și de alta. Unele din ele duc chiar la... căsătorie. Prin procură, firește.

Știri mărunte

Comemorarea mitropolitului Ioan Vancea. Mitropolia Română Unită de Alba-Iulia și Făgăraș, cu sediul în Blaj, aduce la cunoștință publică, că Duminică la 1 Noemvrie va comemora 50 de ani dela moartea Mitropolitului Dr. Ioan Vancea de Buteasa, printr'o liturghie arhierescă solemnă împreună cu parastas, un festival și de punerea a două coroane pe mormântul marelui arhieriu. La aceste serbări comemorative credem că vor participa cât mai mulți foști bursieri, bursiere și foști elevi, cari au beneficiat de internatele zidite de neuitatul filantrop. Cuvântul comemorativ îl va ținea, în cadrul

pidă aceea, care vrea să-i facă pe Evrei responsabili de revoluția rusă. Un comunism consecvent i-ar infunda. Deși au ajuns în posturi de conducere, ei nu-și pot exercita „virtuțile”, cari i-au lansat pe primul plan în regimurile democratice — capitaliste.

165. Dacă realizările concrete, pentru cari luptă comunismul, se fundamentau pe altă concepție de viață, religia viitorului era constituită, iar creștinismul depășit. Căci toate revoluțiile, cari s'au realizat până acum în numele spiritului și al iubirii de oameni, n'au ameliorat condiția materială și imediată a omului.

165. Creștinismul n'a dat omului pâinea cea de toate zilele.. În numele împărăției cereurilor am cerșit cu toții două mii de ani.

166. Revoluția franceză a realizat eliberarea politică a omului, în nici un caz cea economică.

Dar nici economicul nu poate constitui unicul resort al devenirii, cum afirmă marxismul. Capitalismul a fost o sguduitură unică în evoluția națiunilor (176).

167. Comunismul nu se combate prin naționalism, ci prin soluționarea problemelor sociale. Entuziasmul pentru națiune nu poate suplini setea de justiție în om.

169. Un grup este cu atât mai dinamic și mai agresiv, cu cât este mai strâns și mai legat de un spațiu determinat.

ședinței festive dela Palatul Cultural, d. Dr. Zenovie Păclișanu, director general.

Personale. Ven. Ordinariat lugojan a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: Petru Munteanu dela Hodoș, la Beba-Veche; Ioan Moldovanu dela Beba-Veche la Renghet; Oct. Aldea dela Ostrov la Coroești; Alex. Nistor dela Coroești la Ostrov; Nic. Bot dela Sân-George la Vărădia; Teodor Olteanu dela Vărădia la Sân-George; Vasile Moody dela Săcărîmb la Homorod; Ioan Pasca dela Homorod la Săcărîmb; Teodor Chira dela Boș la Vâlcelele Bune; Ioan Simeria dela Vâlcelele Bune la Boș; Paul Silaghi dela Romos la Ghelar; V. Pleșug dela Ghelar la Romos.

Din Cetatea Vaticanului. Galeria de statui a Sfinților a fost îmbogățită zilele acestea cu o podoabă nouă: Statuia Sf. Eufrazia M. Pelletier, întemeietoarea tagmei de călugărițe a „Bunului Păstor” a fost așezată sărbătorește în Basilica Sf. Petru la locul ce-i era menit între statuile celorlalți eroi ai virtuților creștine nu așa de demult canonizați.

Misiuni populare. Din 10 până în 17 Octombrie c., s'au ținut sf. misiuni populare în Sărmășel, unde păstorește pâr. Hinte. Cu vestirea cuvântului mântuirii s'a ostenit Cuv. Sa P. Miron M. Moldovanu, ieromonah dela Obreja. S'au apropiat de SS. Taine peste 350 de persoane. La ascultarea mărturisirilor a dat ajutor și pâr. Alex. Rusu din Tăgșoru. La încheierea misiunilor a fost de față și pâr. Dr. Stupineanu, protopopul tractului.

Binecuvântare de biserică. În prima Duminică din luna aceasta, pâr. Victor Deciu, canonic lugojan, ca delegat al Preasf. Ioan Bălan, a binecuvântat, în numeroasă asistență de preoți, frumoasa biserică din Sinteia Mare (jud. Arad) reparată radical și pictată, mulțumită stăruințelor pâr. Mihail Ciul care a colectat în acest scop dela credincioșii săi și dela intelectualii din Chișineu-Criș suma de 180.000 Lei. La actul sfânt au luat parte peste 1000 credincioși.

Locale. Poimâne, Luni, de prasnucul Sf. Dumitru, va predica în catedrală pâr. Ioan Miclea, profesor de religie, iar Duminică ce-i urmează, a săptămânii V după înălțarea Sf. Cruci, va predica pâr. Liviu T. Chinezu, rectorul Academiei Teologice.

Ateismul în Sovietia. Serviciul de informații din Geneva a publicat, nu de mult, o seamă de date privitor la mișcarea ateistă din Rusia Sovietică. Toate aceste date sunt scoase din Antireligioznik, organul oficial al organizației bolșevice ateiste. Amăsurat acestor încreștări informative la sfârșitul anului 1941 mișcarea avea 62 de secțiuni cu 115.477 celule față de 95.150 în anul 1940. Numărul membrilor atești înscriși s'a mărit în aceeași

172. Xenofobia dela noi își are o rațiune și în faptul inegalității de nivel istoric între minorități și noi. Tot ce putem pretinde, este ca să avem un mers paralel.

175. Popoarele cari prin oprinare câștigă, sunt periculoase. Persecuțiile au făcut din Evrei ceea ce sunt.

În colectivism național trebuie să căutăm soluția problemelor noastre. Convingerea omului politic trebuie să fie că nu există drept, ci numai antagonisme și compromisuri de forțe.

Iată câteva din abundența capitolului IV. Nu ne putem împăca cu toate ideile aceste. Dar nu e locul de a le desbate în contradicțorii. Problema evreească s'ar putea soluționa, dar nu național, ci internațional, acordând Evreimeii o patrie proprie.

Forța ca ideal suprem, e ceva mefistofelic. Soluționarea tuturor problemelor sociale este o dorință vagă și nerealizabilă. Când rezolvi unele, se impun altele nerezolvate, până la infinit. Viața noastră e condiționată de relativități. Relativitatea e legea supremă, universală.

Ating numai în treacă obiectivele aceste, cari ar reclama alt capitol pentru a le desfășura în toată semnificația lor.

Gavril Todica

perioadă de timp dela 2.292.035 la 3.450.182. Numărul seminariilor ateiste s'a ridicat la 5068 cu 71.011 elevi. Pentru anul 1941 se prevăzuseră 230.000 conținute de 10 milioane 750 mii persoane. Activitatea propagandistică a mișcării ateiste reese din faptul că dela 1928 și până la 1941 au apărut 1832 de cărți în peste 140 milioane exemplare. Revistele ateiste de frunte sunt „Antireligioznik” cu 2.000.000 de abonați și „Bezbojnik” cu 3.640.000 abonați. De un an de zile cotidianul „Pravda” a rezervat o rubrică proprie pentru mișcarea ateistă. Conducătorul mișcării ateiste ruse Jarosiawsky a declarat cu puțin înainte de începerea războiului cu Germania: „Noua filozofie materialisto-științifică, pentru a cărei răspândire lucrează ateștii, nu se va încheia niciodată cu vre-o credință în supranatural sau cu vre-o pace religioasă”.

Cea mai citită carte în Germania național-socialistă, după „Mein Kampf” a lui Hitler, este cunoscuta lucrare a lui Rosenberg: „Mythus des XX. Jahrhunderts”, care va apare în curând în ediție nouă, depășind cifra de un milion de exemplare. Cartea aceasta a apărut, pentru prima oară, în 1930 și, după cum observă Curierul Germano-Român (Nr. 40 din 13 Oct. 1942) „a dat loc la cele mai înverșunate atacuri, mai ales din partea reprezentanților Bisericii Catolice, cu care autorul se războiește în cea mai mare parte a celor peste 700 pagini” cât numără această lucrare.

Fapte de arme românești. Comunicatul finalului comandament al forțelor germane, dela Căpitanul Führerului, (20. X. 42), între altele, are și următoarele rânduri mult grăitoare: „Pe frontul Donului, trupele române au respins atacuri inamice”.

Bande sârbești înarmate au fost nimicite. După cum raportează agenția Rador, s'a comunicat acum de curind, din izvor militar, că bande înarmate sârbești destul de însemnate, au isbutit să provoace evacuarea orașelului de munte Mjaice de către garnizoana croată de aci. Sute de femei și copii au fost asasinați și un mare număr de bărbați au fost luați ca ostateci. Operațiile ofensive germane-croate au dus la reocuparea orașelului, formațiile sârbești lăsând pe teren 500 de morți. Numărul răniților firește că este cu mult mai mare.

Telefonul „Unirii”

Ploscariu, Lugoj. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Jidvean, Câmpu-lung. Am primit 200 lei în contul abonamentului.

Mărgineanu, Sibiu. Am primit 250 lei. Sunteți abonat dela 1. VI 1941. Pe anul trecut am primit 100 lei. Mai restăți deci cu 50 lei, pentru a fi achitat până la finea anului curent.

Gheorghe, Brăila. Am primit 500 lei. Vă mulțumim pentru suprasolvire.

Oficiul parohial Dragoteni. Am primit 75 lei, diferența de abonament pe anul curent.

Oficiul parohial Rogoz. Suma de 250 lei am primit-o și s'a contat pe anul 1943. Chitanță am trimis.

Simonetti, Craiova. Confirmăm primirea sumei de lei 500 și Vă mulțumim pentru suprasolvire.

Dr. Lászlo, Alba-Iulia. Chitam primirea sumei de lei 250 lei, abonamentul pe anul curent.

Concurs

Mitropolia Română Unită din Blaj, comemorând 50 ani dela moartea Mitropolitului Ioan Vancea, publică concurs pentru redactarea unei lucrări monografice de popularizare, privind viața și activitatea marelui arhieriu.

Extensiunea lucrării va fi cca. 64 pagini de tipar, formatul octav mic.

Lucrarea cea mai reușită va fi premiată cu 10.000, lei și tipărită cu cheltuiala St. Mitropolii respectându-se drepturile autorului.

Manuscrisele sub motto, cu numele autorului în plic închis, se vor înainta până la 1 Martie 1943 Mitropoliei Române Unite din Blaj.